

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.21>

УДК 336.14:355.271=111

T. V. Kanieva,

*д. е. н., професор, професор кафедри фінансів,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9847-0948>*

H. M. Peleshko,

*старший викладач кафедри фінансів,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9502-2629>*

I. S. Liubchak,

*доктор філософії, старший викладач кафедри фінансів,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3988-2704>*

ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

T. Kanieva,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
State University of Trade and Economics*

N. Peleshko

*Senior Lecturer of the Department of Finance,
State University of Trade and Economics*

I. Liubchak,

*PhD in Finance, Banking and Insurance, Senior Lecturer of the Department of
Finance of the Department of Finance, State University of Trade and Economics*

FISCAL EFFICIENCY OF PERSONAL INCOME TAX

Стаття присвячена дослідженню фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб у структурі формування доходів Державного та місцевих бюджетів України. Податок на доходи фізичних осіб є важливим інструментом забезпечення надходжень до бюджетів усіх рівнів при збереженні стабільності фінансово-бюджетної системи. У ході дослідження проаналізовано динаміку надходжень ПДФО до державного та місцевих бюджетів за 2019–2024 рр., визначено його частку у структурі податкових надходжень, а також досліджено тенденції та проблемні аспекти, що впливають на результативність адміністрування цього податку. Особливу увагу приділено впливу дії воєнного стану, рівня тінізації економіки та якості механізму адміністрування податку на фіскальну ефективність даного податку. Обґрунтовано необхідність удосконалення податкової архітектури ПДФО та оптимізації міжбюджетного розподілу задля підвищення стабільності бюджетної системи. Результати дослідження визначили, що подальше підвищення фіскальної ефективності ПДФО можливе за умови проведення комплексної структурної політики, спрямованої на детінізацію доходів, забезпечення прозорості податкової системи та зміцнення довіри платників податків до державних інституцій.

The article is devoted to the study of the fiscal efficiency of the personal income tax in the structure of revenue formation of the State and local budgets of Ukraine. The personal income tax is an important tool for ensuring revenues to budgets of all levels while maintaining the stability of the financial and budgetary system. The study analyzed the dynamics of personal income tax revenues to the state and local budgets for 2019–2024, determined its share in the structure of tax revenues, and also investigated trends and problematic aspects that affect the effectiveness of the administration of this tax. Particular attention is paid to the impact of martial law, the level of shadow economy and the quality of the tax administration mechanism on its fiscal efficiency. The need to improve the tax architecture of the tax and optimize inter-budgetary distribution in order to

increase the stability of the budget system is substantiated. The results of the study determined that further improvement of the fiscal efficiency of the personal income tax is possible, provided that a comprehensive structural policy is implemented aimed at de-shadowing income, ensuring the transparency of the tax system, and strengthening taxpayers' trust in state institutions. Further growth in the fiscal effectiveness of this tax is possible only under the condition of the comprehensive implementation of structural reforms. The most important of these are measures to reduce the scale of the shadow economy and improve the system of inter-budgetary distribution, which will allow achieving a balance in the use of financial resources between the state and local levels of government. In the long term, increasing the effectiveness of the personal income tax will ensure not only an increase in budget revenues, but also strengthen the trust of payers in state institutions, contribute to the formation of a fairer tax model, and become the basis of the financial stability of Ukraine in the conditions of war and post-war challenges. The main vector of tax policy remains ensuring the transparency of financial flows, reducing the scale of the shadow economy, and legalizing income, which is a key condition for the stability of the state budget and financing of social programs.

Ключові слова: *Податок на доходи фізичних осіб, Державний бюджет України, місцеві бюджети, податкове навантаження, фіскальна ефективність.*

Keywords: *Personal income tax, State Budget of Ukraine, local budgets, tax burden, fiscal efficiency.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) займає ключове місце у системі формування фінансових ресурсів держави та органів місцевого самоврядування. Характерне значення ПДФО визначається тим, що його платниками є найбільш чисельна група економічно активного населення, що надає податку

особливого соціально-економічного виміру. Як один із провідних прямих загальнодержавних податків, ПДФО виконує не лише фіскальну, а й регулюючу функцію: впливає на перерозподіл доходів, рівень споживчого попиту, масштаби нагромадження та інвестиційну активність домогосподарств. Відтак, ефективність адміністрування та використання ПДФО є визначальним чинником фінансової спроможності держави, забезпечення соціально-економічної стабільності та формування довгострокових передумов розвитку суспільства. Відповідно до цього дослідження фіскальної ефективності ПДФО набуває особливої актуальності

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фіскальної ефективності ПДФО у доходах бюджетів усіх рівнів є досить поширеним та досліджуваним у працях науковців. Зокрема, науковці І. Чугунов, М. Пасічний та А. Нікітішин у своїх дослідженнях [10] зазначають, що ПДФО є вагомим бюджетоутворюючим податком, а позитивне зростання доходів Державного бюджету у 2022-2023 рр. відбулося за рахунок збільшення податкових надходжень з ПДФО.

В свою чергу, науковці Д. Дема, Л. Недільська, Н. Куровська [6] стверджують, що ПДФО є важливим джерелом фінансових ресурсів як місцевих, так і державного бюджетів. У цьому контексті доповненням є дослідження О. Пугаченко та Т. Фоміної, де зазначено, що через справляння ПДФО держава фінансує сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної підтримки, оборони, інфраструктури тощо.

Щодо посилення фіскальної ефективності ПДФО науковці Артюх О. В., Матвійчук Ю. Ю. [3], Данилишин В. І., Синиця С. М. [5] визначають необхідність запровадження прогресивної шкали оподаткування. Д. Дема та Т. Яценко стверджують, що запровадження прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб буде сприяти більш справедливому їх оподаткуванню.

Огляд наукової літератури досліджуваної тематики свідчить про важливість аналізу фіскальної ефективності ПДФО до бюджетів усіх рівнів. Перспективним напрямом подальших досліджень є визначення та

обґрунтування напрямів посилення фіскальної ефективності ПДФО в умовах волатильності фінансово-бюджетної системи.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення фіскальної ефективності ПДФО як вагомого інструмента наповнення державного та місцевих бюджетів в системі фінансово-бюджетних відносин.

Обумовлена мета визначає необхідність вирішення наступних завдань:

- дослідити економічну сутність ПДФО у структурі бюджетно-податкових відносин;
- проаналізувати динаміку надходжень ПДФО до державного та місцевих бюджетів;
- розрахувати частку ПДФО у доходах державного та місцевого бюджетів;
- обґрунтувати перспективні напрями посилення дієвості та результативності податкових надходжень в системі формування доходів Зведеного бюджету.

Виконання поставлених завдань дозволить дослідити фіскальну ефективність ПДФО у структурі доходів бюджетів усіх рівнів, а також обґрунтувати перспективні напрями удосконалення системи адміністрування в умовах економічних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкова система є вагомим інструментом фінансово-економічної системи держави. Основні механізми податкової політики спрямовані на забезпечення фінансових ресурсів до бюджетів усіх рівнів задля задоволення суспільних потреб, а також стимулювання соціально-економічного розвитку країни. В свою чергу, у бюджетно-податковій структурі важливе значення займає ПДФО, який поєднує фіскальну функцію з соціально-регулюючою. Зокрема, ПДФО є бюджетоутворюючим податком, який формує близько 10 % доходів Державного бюджету та 35-40% доходів місцевих бюджетів, а також

виступає дієвим інструментом перерозподілу фінансових ресурсів між державою та населенням.

Роль ПДФО не обмежується наповненням бюджету, в тому числі податок впливає на рівень наявних доходів населення та, відповідно, на добробут громадян [1]. Дієвість системи адміністрування ПДФО визначає оптимальний рівень податкового навантаження, а також впливає на забезпечення соціальної справедливості його застосування з метою збереження фінансової стійкості держави. У контексті сучасних викликів, а саме дії воєнного стану, трудової міграції, зростання рівня безробіття та рівня інфляції посилюється необхідність у науковому обґрунтуванні фіскальної ефективності відповідного податку, що визначає актуальність теми дослідження.

Ставка податку на доходи фізичних осіб, встановлена у 2016 році на рівні 18%, залишається незмінною впродовж останніх років. Проте, варто також врахувати ставки 9 % – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах та 5 та 0 % бази оподаткування, зокрема при операціях з успадкування (дарування) та операціях з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Водночас підвищення військового збору з 2024 року до 5% збільшило загальне податкове навантаження на доходи громадян до 23%. Такий рівень оподаткування співставний із середньоєвропейськими показниками, проте в Україні він функціонує без належного забезпечення соціальних гарантій. Варто зазначити, що пропорційний характер ПДФО не враховує суттєвої диференціації доходів, що обмежує реалізацію принципу податкової справедливості.

Аналіз статистичних даних за 2019–2024 рр. визначає основні тенденції фіскальної ефективності ПДФО у структурі доходів державного та місцевих бюджетів. Зокрема, упродовж досліджуваного періоду надходження ПДФО до державного бюджету зросли майже утричі: з 109,9 млрд. грн. у 2019 р. до 326,1 млрд. грн. у 2024 р. У той же час як частка ПДФО у доходах державного бюджету залишалася відносно стійкою та коливалася в межах

8,3–11,5 %. Це свідчить про те, що, незважаючи на абсолютне зростання надходжень, питома вага ПДФО у структурі державних доходів не демонструє довгострокової тенденції до зростання, що пояснюється значним збільшенням інших джерел надходжень, зокрема у воєнний період (2022–2024 рр.), коли зросла роль міжнародної допомоги та податкових надходжень від ПДВ й акцизів.

Таблиця 1. Частка надходжень ПДФО у доходах Державного та місцевих бюджетів у 2019-2024 рр., млрд. грн.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ПДФО у структурі доходів Державного бюджету, млрд. грн.	109,9	117,3	137,5	148,4	206,9	326,1
ПДФО у структурі доходів місцевих бюджетів, млрд. грн.	165,5	177,8	212,2	272,2	289,3	257,5
Доходи Державного бюджету України, млрд. грн.	998,3	1076,0	1296,8	1787,4	2671,9	3122,7
Доходи місцевих бюджетів України, млрд. грн.	560,5	471,5	580,7	555,1	652,6	679,6
Частка ПДФО у доходах Державного бюджету, %	11,0	10,9	10,6	8,3	11,5	10,4
Частка ПДФО у доходах місцевих бюджетів, %	29,5	37,7	36,5	49,0	44,3	37,8

Джерело сформовано автором на основі [8]

Надходження ПДФО до місцевих бюджетів у 2019–2021 рр. мали чітку тенденцію до зростання, а саме з 165,5 млрд. грн. до 212,2 млрд. грн. У 2022 р. спостерігається різке зростання до 272,2 млрд. грн, що пов'язане зі зміною міжбюджетних відносин. Податкові надходження зросли у 2023 р. до 289,3 млрд. грн, але знизилися у 2024 р. до 257,5 млрд. грн. Така тенденція є наслідком дисбалансів у міжбюджетному розподілі ресурсів та зарахування ПДФО на користь державного бюджету.

Фіскальну ефективність ПДФО визначає його питома вага у структурі доходів бюджетів. Зокрема, для державного бюджету його частка залишається відносно стійкою та визначена в межах 10 %. Проте, для місцевих бюджетів у 2019–2022 рр. спостерігалось суттєве зростання: з 29,5 % у 2019 р. до 49,0 % у 2022 р. Це свідчить про те, що ПДФО був головним бюджетотворюючим інструментом на місцевому рівні. Проте після 2022 р.

відзначається тенденція до зниження частки (44,3 % у 2023 р. та 37,8 % у 2024 р.), що є результатом зміни податково-бюджетної політики держави в умовах війни та перерозподілу фінансових ресурсів до державного бюджету [4].

Відповідно, варто зробити висновок, що ПДФО є вагомим бюджетоутворюючим інструментом формування бюджетів усіх рівнів. Водночас, на відміну від довоєнного періоду, його частка у доходах місцевих бюджетів має тенденцію до зниження, що вказує на централізацію бюджетних ресурсів у державному секторі.

Таблиця 2. Структура податкових надходжень до Державного бюджету України 2019-2024 рр., млрд. грн.

Показник	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Млрд грн.	%	Млрд грн.	%	Млрд. грн.	%	Млрд грн.	%	Млрд. грн.	%	Млрд. грн.	%
ПДФО	109,9	13,7	117,3	13,7	137,5	12,4	148,4	15,6	206,9	17,1	326,1	19,7
Податок на прибуток підприємств	107,1	13,3	108,6	12,7	147,8	13,3	117,0	12,3	134,8	11,2	271,1	16,4
Рентна плата	46,7	5,8	52,6	6,1	75,6	6,8	81,0	8,5	60,3	5,0	52,4	3,1
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	69,8	8,7	80,4	9,4	82,9	7,4	60,7	6,3	92,5	7,6	105,2	6,38
Акцизний податок з ввезених на митну територію підакцизних товарів	53,4	6,6	57,8	6,7	79,6	7,1	41,7	4,3	74,7	6,2	105,2	6,3
ПДВ з вітчизняних товарів	88,9	11,1	126,4	14,8	155,8	14,0	213,9	22,5	214,6	17,8	268,3	16,2
ПДВ з імпортованих товарів	286,2	35,7	274,1	32,2	315,5	28,4	253,1	26,6	366,1	30,4	466,1	28,2
Ввізне мито	29,8	3,7	30,2	3,5	36,9	3,3	23,3	2,4	40,5	3,3	48,3	2,9
Інші податки та збори	7,9	0,9	30,8	3,6	75,4	6,8	10,7	1,1	3,7	0,3	4,3	0,2
Всього:	799,7	100	851,1	100	1107,1	100	949,8	100	1203,5	100	1647,1	100

Джерело сформовано автором на основі [8]

Аналітичні показники свідчать про те, що у період 2019–2024 рр. податкові надходження до Державного бюджету України зросли більш ніж удвічі: з 799,7 млрд грн у 2019 р. до 1647,1 млрд грн у 2024 р. При цьому

структура податкових доходів зазнала помітних змін, що зумовлено як внутрішніми економічними процесами, так і зовнішніми факторами, зокрема дією воєнного стану.

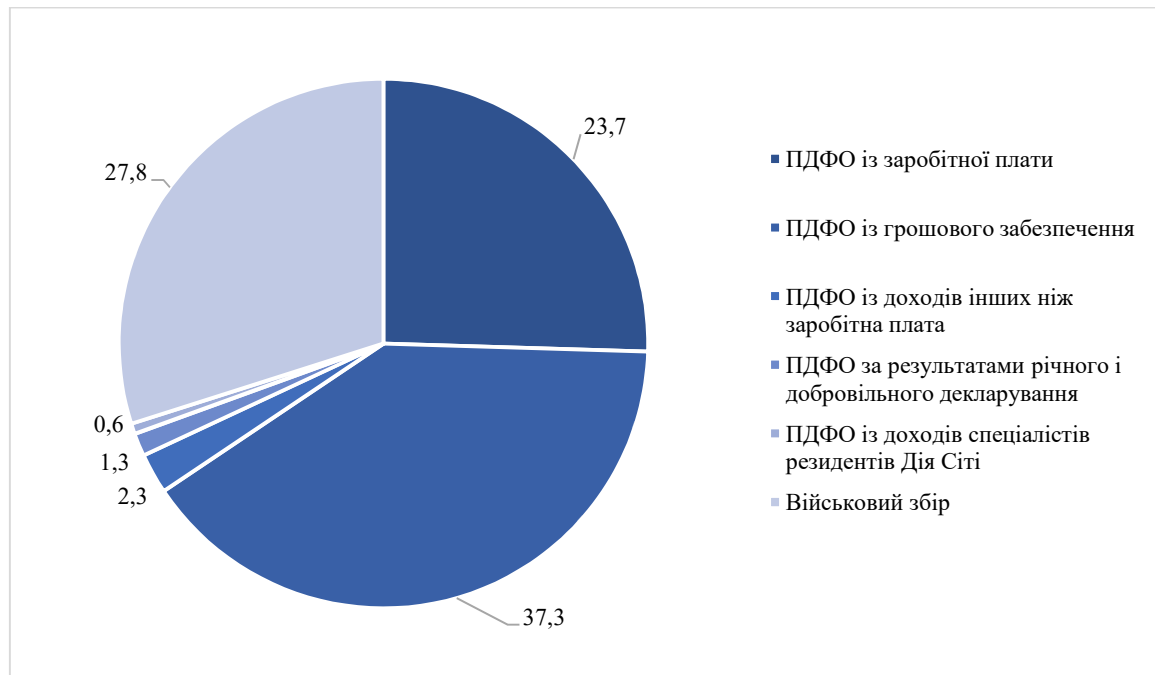
Абсолютні надходження від ПДФО зросли з 109,9 млрд грн у 2019 р. до 326,1 млрд грн у 2024 р., частка у структурі доходів зросла з 13,7 % до 19,7 %. Це свідчить про зміцнення ролі ПДФО у фіскальній системі наповнення бюджету та його поступове наближення до рівня податку на додану вартість (ПДВ) за вагомістю.

Надходження від податку на прибуток підприємств зросли з 107,1 млрд грн у 2019 р. до 271,1 млрд грн у 2024 р., а частка – з 13,3 % до 16,4 %. Незважаючи на дію воєнного стану, даний податок визначає стійку динаміку, що пояснюється адаптацією бізнесу та поступовим відновленням прибутковості підприємств. В свою чергу ПДВ залишається найбільшим джерелом доходів бюджету. Загалом, у 2019 р. ПДВ з імпорту забезпечував 35,7 % доходів, то у 2024 р. – лише 28,2 %. ПДВ з вітчизняних товарів навпаки зріс із 11,1 % до 16,2 %. Це вказує на структурні зрушення у торгівлі та зменшення залежності бюджету від імпорту.

Надходження від внутрішнього акцизу знизилися відносно у структурі доходів з 8,7 % у 2019 р. до 6,38 % у 2024 р. Аналогічна тенденція простежується щодо акцизів на імпорт (з 6,6 % до 6,3 %). Рентна плата після піку у 2022 р. (8,5 %) суттєво зменшилася до 3,1 % у 2024 р., що пояснюється як скороченням обсягів видобутку, так і зміною цінової кон'юнктури на світових ринках енергоресурсів.

Проведений аналіз свідчить про те, що у 2019–2024 рр. бюджетно-податкова політика України зазнала трансформацій, що зумовлені впливом дії воєнного стану та волатильністю на фінансовому ринку. Основною тенденцією стало зростання ролі ПДФО і податку на прибуток підприємств, що разом із ПДВ формують основу сучасних бюджетних надходжень. Це свідчить про зміщення акцентів бюджетно-податкової політики на внутрішні джерела наповнення бюджетів усіх рівнів та необхідність оптимізації

адміністрування прямих податків. Характерними рисами податкової системи у досліджуваній період є поступова децентралізація податкової структури, коли доходи бюджету в більшій мірі не залежать від одного податку, що потенційно знижує фіскальні ризики.

Рис. 1. Структура ПДФО зарахованого до Державного бюджету від оподаткування доходів громадян, %

Джерело сформовано автором на основі [8]

Структура ПДФО зарахованого до Державного бюджету свідчить про високий рівень залежності податку від нарахувань заробітної плати. Така тенденція визначає, що ПДФО в Україні є переважно податком на працю. Частка доходів від підприємницької діяльності та добровільного декларування є низькою, що відображає як обмежену податкову базу поза заробітною платою, так і наявність значної тіньової економіки. Відносно новий сегмент оподаткування фахівців у рамках «Дія Сіті» станом на тепер не має вагомого значення.

Таким чином, структура ПДФО та військового збору підтверджує, що податкова система України є орієнтованою на формування ресурсів через

оподаткування праці та оборонного сектору. Це забезпечує стабільність надходжень у кризових умовах, але водночас свідчить про слабку диверсифікацію податкової бази. У цьому контексті пріоритетним є розширення джерел формування ПДФО за рахунок самозайнятих осіб, інвестиційних доходів та інноваційних секторів економіки.

Незважаючи на вагому роль податку, існує низка проблем, які знижують його фіскальну ефективність: тінізація економіки – значна частина доходів досі залишається «в тіні», що зменшує базу оподаткування; відсутність прогресивної шкали, що обмежує можливості перерозподілу доходів та соціальної справедливості; нерівномірність регіонального розподілу надходжень – більш економічно розвинені регіони формують більші надходження, що посилює міжрегіональні диспропорції; адміністративні проблеми, а саме складність звітності, необхідність посилення контролю за роботодавцями.

Варто зазначити, що у серпні-вересні 2025 року податкове регулювання в Україні зазнало суттєвих змін, спрямованих на модернізацію адміністрування ПДФО. У співпраці з експертами Міжнародного валютного фонду податкові органи впроваджують інноваційні інструменти, зокрема електронний аудит (E-audit) та цифровий стандарт SAF-T UA, які оптимізують процес перевірок, роблячи їх більш прозорими та результативними. Одночасно відновлено практику квартальної звітності для фізичних осіб-підприємців, а також посилено вимоги до рівня мінімальної заробітної плати у сфері торгівлі підакцизними товарами, що на пряму впливає на процедури ліцензування бізнесу.

Вагомим є ухвалення законопроекту про легалізацію криптовалют встановив базову ставку ПДФО у розмірі 18% та додатковий військовий збір у 5% із прибутку від операцій з криптоактивами. Для активів, придбаних до набуття чинності законом, визначено перехідний режим оподаткування за зниженою ставкою у 5%. Важливим кроком у напрямі соціально орієнтованої податкової політики стало розширення можливостей податкової знижки для

громадян, які фінансують здобуття освіти. За умови подання декларації та підтвердження витрат офіційними документами вони отримують право на повернення частини сплаченого ПДФО. Податкова соціальна пільга зберігає своє значення у 2025 році: вона надається працівникам із доходом до 4240 грн на місяць та має диференційовані розміри залежно від категорії платників, при цьому застосовується лише за основним місцем роботи. Основним вектором податкової політики залишається забезпечення прозорості фінансових потоків, зменшення масштабів тіньової економіки та легалізація доходів [2], що є ключовою умовою стабільності державного бюджету та фінансування соціальних програм.

З огляду на проведений аналіз, в системі посилення фіскальної ефективності ПДФО важливим є перегляд архітектури податку. Зокрема, перспективним є запровадження дво- або трирівневої шкали ставок: базової – для доходів до певного порогу, і підвищеної – для вищих доходів. Такий розподіл врівноважить податковий тиск на різні верстви населення, а також підвищить рівень доброту населення. Вагомим також є удосконалення механізму розподілу податкових надходжень між державним та місцевими бюджетами для зменшення регіональних диспропорцій, тобто посилення балансу в системі міжбюджетних відносин.

Висновки. Таким чином, ПДФО виступає є вагомим інструментом формування доходної частини бюджетів усіх рівнів та виступає стабілізатором фінансової системи держави в умовах соціально-економічної волатильності. Потреба у посиленні фіскального значення ПДФО зростає в період дії воєнного стану, коли питання забезпечення стійкості бюджетної системи та фінансування першочергових потреб держави набувають особливої актуальності. Ефективність функціонування ПДФО значною мірою корелює з рівнем детінізації економіки, прозорістю податкового адміністрування, а також дотриманням принципів соціальної справедливості у розподілі податкового навантаження.

Подальше підвищення фіскальної ефективності цього податку можливе лише за умови комплексної реалізації структурних реформ, серед яких ключове місце займають: політика щодо зниження рівня тіньової економіки, а також удосконалення механізмів міжбюджетного розподілу, що забезпечить баланс між державним та місцевими рівнями управління фінансовими ресурсами. У довгостроковій перспективі підвищення ефективності ПДФО сприятиме не лише зростанню доходів бюджету, а й зміцненню довіри платників податків до державних інституцій, формуванню більш справедливої податкової системи та забезпеченню фінансової стійкості України в умовах воєнних та післявоєнних викликів.

Література

1. Chugunov I., Makohon V., Vatulov A., Markuts Y. (2020). General government revenue in the system of fiscal regulation. *Investment management and financial innovations*, 17 (1), 134-142.
2. Chugunov I., Pasichnyi M., Koroviy V., Kaneva T., Nikitishin A. (2021). Fiscal and monetary policy of economic development. *European Journal of Sustainable Development*, 10 (1), 42-52
3. Артюх О. В., Матвійчук Ю. Ю. (2022). Актуальні проблеми оподаткування доходів фізичних осіб: національний та зарубіжний досвід. *Вісник ХНТУ*. № 3 (82). С. 83-89. URL: <https://journals.kntu.kherson>.
4. Бюджетна декларація на 2025-2027 роки. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_declaration_for_2025-2027-733
5. Данилишин В. І., Синиця С. М. (2021). Напрями реформування податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. № 27. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/425/411>
6. Дема Д., Недільська Л., Куровська Н. (2025). Зміни в структурі податку на доходи фізичних осіб під час війни та повоєнний період. *Економіка та суспільство*, (71). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-106>

7. Нікітішин А. (2023). Податкова політика в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал “Інтернаука. Серія: Економічні науки”*. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-1-8571>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
9. Пугаченко О., Фоміна Т. (2024). Організація обліку розрахунків за податком на доходи фізичних осіб у закладах охорони здоров'я. *Економіка та суспільство*, (64). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-147>
10. Чугунов І., Пасічний М., Нікітішин А. (2022). Доходи Державного бюджету України в умовах воєнного стану. *SCIENTIA FRUCTUOSA*. № 5. С. 124-137.

References

1. Chugunov, I. Makohon, V. Vatulov, A. and Markuts, Y. (2020), “General government revenue in the system of fiscal regulation”, *Investment management and financial innovations*, vol. 17 (1), pp. 134-142.
2. Chugunov, I. Pasichnyi, M. Koroviy, V. Kaneva, T. and Nikitishin A. (2021), “Fiscal and monetary policy of economic development”, *European Journal of Sustainable Development*, vol. 10 (1), pp. 42-52.
3. Artiukh, O.V. and Matviichuk, Yu.Yu. (2022), “Current problems of personal income taxation: national and foreign experience”, *Visnyk KhNTU*, vol. 3, (82), Pp. 83-89, available at: <https://journals.kntu.kherson> (Accessed 11 September 2025).
4. Ministry of Finance of Ukraine (2024), “Budget declaration for 2025-2027”, available at: https://mof.gov.ua/uk/budget_declaration_for_2025-2027-733. (Accessed 11 September 2025).
5. Danylyshyn V.I. and Synytsia S.M. (2021), “Directions of reforming the personal income tax”, *Ekonomika ta suspilstvo*, Vol. 27, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/425/411> (Accessed 11 September 2025).

6. Dema, D. Nedilska, L. and Kurovska, N. (2025), “Changes in the structure of personal income tax during the war and post-war period”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. (71). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-106>
7. Nikityshyn, A. (2023), “Tax policy under martial law”, *Mizhnarodnyi naukoyi zhurnal “Internauka»*. Serii: “*Ekonomichni nauky*”. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-1-8571>
8. The official site of the Ministry of Finance of Ukraine (2025), available at: <https://mof.gov.ua/uk/> (Accessed 10 September 2025).
9. Puhachenko, O. and Fomina, T. (2024), “Organization of accounting for personal income tax payments in healthcare institutions”, *Ekonomika ta suspilstvo*, Vol. 64. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-147>
10. Chugunov, I. Pasichnyy, M. and Nikityshyn, A. (2022), “Revenues of the State Budget of Ukraine under martial law”, *SCIENTIA FRUCTUOSA*, Vol. 5, pp. 124-137.

Стаття надійшла до редакції 24.09.2025 р.